

**EUROOPAN RASISMIN JA
SUVAITSEMATTOMUUDEN VASTAINEN TOIMIKUNTA**

**YLEISTÄ POLITIIKKA KOSKEVA
SUOSITUS NRO 1:**

**RASISMIN, MUUKALAISVIHAN,
ANTISEMITISMIN JA SUVAITSEMAT
TOMUUDEN VASTAINEN TAISTELU**

Strasbourg, 4 lokakuu 1996

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Käykää kotisivuillamme Internetissä: www.coe.int/ecri

Euroopan rasismien ja suvaitsemattomuuden vastainen toimikunta, joka:

palauttaa mieleen Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden valtion- ja hallitusten päämiesten huippukokouksessa Wienissä 8-9 päivänä lokakuuta 1993 hyväksytyt julistukset;

palauttaa mieleen, että rasismien, muukalaisvihan, antisemitismin ja suvaitsemattomuuden vastaisen taistelun toimintasuunnitelmassa, joka sisältyy kyseiseen julistukseen, ministerikomiteaa kehoitettiin perustamaan Euroopan rasismien ja suvaitsemattomuuden vastainen toimikunta, jonka tehtävänä on muun muassa laatia yleistä politiikkaa koskevia suosituksia jäsenvaltioille;

pitää mielessä ehdotukset, jotka sisältyvät rasismien, muukalaisvihan, antisemitismin ja suvaitsemattomuuden vastaista taistelua koskevaan suositukseen nro 1275, jonka Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous hyväksyi 28 päivänä kesäkuuta 1995;

on vakuuttunut, että rasismien, muukalaisvihan, antisemitismin ja suvaitsemattomuuden tehokas vastustaminen edellyttää jatkuvaa ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa, joka näkyy lukuisina toisiaan täydentävinä ja vahvistavina toimenpiteinä, jotka kattavat kaikki elämän osa-alueet;

tunnustaa jäsenvaltioiden sosiaalisen, taloudellisen ja oikeudellisen erillisuuden ja tarpeen ryhtyä rasismien ja suvaitsemattomuuden vastustamiseen osalta erityisiin toimenpiteisiin tämän erillisuuden huomioon ottamiseksi;

on tietoinen siitä, että rasismia, muukalaisvihaa, antisemitismia ja suvaitsemattomuutta ei voida torjua pelkästään oikeudellisilla toimenpiteillä, mutta korostaa, että oikeudelliset toimenpiteet ovat kuitenkin ensisijaisen tärkeitä, ja että olemassa olevan asiaan liittyvän lainsäädännön täytäntöönpanon laiminlyönti horjuttaa rasismien ja suvaitsemattomuuden vastaista taistelua yleensä;

palauttaa mieleen, että ennaltaehkäisevät keskipitkän ja pitkän tähtäimen strategiat, jotka perustuvat koulutukseen ja muihin toimenpiteisiin, ovat ratkaisevia rasismien, muukalaisvihan, antisemitismin ja suvaitsemattomuuden eri ilmenemismuotojen hillitsemiseksi, ja ilmaisee näiltä osin tukensa Euroopan neuvoston aloitteille, erityisesti historian opetuksen alalla, sekä suositukselle (84)18, joka koskee opettajien koulutusta kulttuurien ymmärtämisen opetuksessa erityisesti maahanmuuton kannalta, ja suositukselle R (85)7, joka koskee ihmisoikeuksien opetusta ja oppimista kouluissa;

tunnustaa, että tiedotusvälineillä voi olla merkittävä osa suvaitsevan kulttuurin ja keskinäisen ymmärryksen edistämässä;

pyrkii tällä ensimmäisellä yleistä politiikkaa koskevalla suosituksella, joka täydentää muita kansainvälisen tason pyrkimyksiä, auttamaan jäsenvaltioita taistelemaan tehokkaasti rasismia, muukalaisvihaa, antisemitismia ja suvaitsemattomuutta vastaan, ehdottamalla konkreettisia ja erityisiä toimenpiteitä muutamalla erityisen merkittävällä alueella;

suosittelee jäsenvaltioiden hallituksille seuraavaa:

A. LAINSÄÄDÄNNÖN, LAKIEN TÄYTÄNTÖÖNPANON JA OIKEUSSUOJAKEINOJEN OSALTA

- Valtion tulisi varmistaa, että kansallisessa oikeusjärjestyksessä ilmaistaan korkealla tasolla, esimerkiksi perustuslaissa, valtion sitoutuminen kaikkien ihmisten tasaveroiseen kohteluun sekä rasismiin, muukalaisvihan, antisemitismiin ja suvaitsemattomuuden vastaiseen taisteluun;
- allekirjoittaa ja ratifioida asiaan liittyvät kansainväliset sopimukset ja pöytäkirjat, jotka luetellaan tämän suosituksen liitteessä;
- varmistaa, että kansallisessa rikos-, siviili- ja hallintolainsäädännössä tuomitaan rasismi, muukalaisviha, antisemitismi ja suvaitsemattomuus nimenomaisesti ja erityisesti, muun muassa määräämällä, että:
 - syrjintä työelämässä ja tavaroiden ja palvelujen tarjonnassa on laitonta;
 - toimenpiteet, joihin liittyy rasismia ja muukalaisvihaa, rangaistaan ankarasti esimerkiksi seuraavanlaisin menetelmin:
 - määrittelemällä erityisesti rikoksiksi sellaiset tavanomaiset rikokset, joihin liittyy rasismia tai muukalaisvihaa;
 - mahdollistamalla sen, että rikosentekijän rasismiin tai muukalaisvihaan perustuva motiivi voidaan ottaa nimenomaisesti huomioon;
 - rikokset, joihin liittyy rasismia tai muukalaisvihaa, ovat virallisen syytteen alaisia;
 - asiaan liittyviin kansainvälisiin sopimuksiin perustuvien valtioiden velvoitteiden mukaisesti, ja erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 ja 11 artiklan mukaisesti sellaiset suulliset, kirjalliset ja audio-visuaaliset ilmaisut sekä muunlaiset ilmaisut, mukaan luettuna sähköisten tiedotusvälineiden avulla välitetyt viestit, joilla yllytetään vihaan, syrjintään tai väkivaltaan rodullisia, etnisiä, kansallisia tai uskonnollisia ryhmiä vastaan tai niiden jäseniä vastaan sillä perusteella, että he kuuluvat tällaiseen ryhmään, luokitellaan rikoksiksi, ja näihin rikoksiin tulisi lukea myös kyseisen aineiston tuottaminen, jakaminen ja varastointi jakelua varten;
- ryhtyä edellä mainittujen kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti toimenpiteisiin, mukaan luettuna tarvittaessa oikeudelliset toimenpiteet, taistellakseen rasistisia järjestöjä vastaan - pitäen mielessä, että nämä järjestöt voivat olla uhkana vähemmistöryhmien ihmisoikeuksille - ja kieltää tällaiset järjestöt, jos sen katsotaan edistävän rasismiin vastaista taistelua;

- varmistaa, että kansalaisille tiedotetaan lainsäädännöstä, jossa tuomitaan rasismi, muukalaisviha, antisemitismi ja suvaitsemattomuus;
- varmistaa, että syytteen nostaminen sellaisista rikoksista, joihin liittyy rasismia tai muukalaisvihaa, katsotaan ensisijaisen tärkeäksi, ja että syytteitä nostetaan aktiivisesti ja johdonmukaisesti;
- varmistaa, että sellaisten poliisille ilmoitettujen rikosten lukumäärästä, joihin liittyy rasismia tai muukalaisvihaa, syytteeseen johtaneiden tapausten lukumäärästä, syytteestä luopumisen syistä ja syytteeseen johtaneiden tapausten lopputuloksesta kerätään ja julkaistaan täsmällisiä tietoja ja tilastoja;
- varmistaa, että syrjinnän uhreilla on käytettävissä asianmukaiset rikosoikeudelliset tai hallinto- ja siviilioikeudelliset oikeussuojakeinot, joilla voidaan taata rahallinen tai muu korvaus;
- varmistaa, että syrjinnän uhreilla on oikeussuojaa hakiessaan käytettävissä riittävä oikeusapu;
- varmistaa, että uhrit ovat tietoisia oikeussuojakeinojen olemassaolosta ja mahdollisuuksista käyttää niitä;

B. POLITIIKAN OSALTA ERÄILLÄ ALOILLA

- Valtion tulisi ryhtyä toimenpiteisiin koulutuksen ja tiedotuksen aloilla vahvistaakseen rasismia, muukalaisvihaa, antisemitismia ja suvaitsemattomuuden vastaista taistelua;
- omaksua sellainen politiikka, joka edistää tietoisuutta siitä, että kulttuurien moninaisuus rikastuttaa yhteiskuntaa;
- käynnistää tutkimusta rasismia, muukalaisvihaa, antisemitismia ja suvaitsemattomuuden luonteesta, syistä ja ilmenemismuodoista paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla;
- varmistaa, että koulujen opetusohjelmat esimerkiksi historian opetuksen osalta laaditaan siten, että ne edistävät kulttuurien moninaisuuden arvostusta;
- järjestää koulutusta, joka edistää tietoisuutta kulttuureista ja ennakkoluuloista, sekä tietoa syrjinnän oikeudellisista näkökohdista työntekijöiden rekrytoinnista ja ylentämisestä vastaaville henkilöille, kansalaisten kanssa tekemisissä oleville henkilöille ja niille henkilöille, jotka ovat vastuussa siitä, että työyhteisön jäsenet noudattavat syrjinnän kieltoon ja mahdollisuuksien tasa-arvoon perustuvia määräyksiä ja politiikkaa;
- varmistaa erityisesti, että sellaista koulutusta järjestetään ja ylläpidetään poliisille, syyttäväviranomaisille, vankilahenkilökunnalle ja ulkomaalaisasioiden, erityisesti pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden parissa työskenteleville henkilöille;
- kannustaa viranomaisia pitämään mielessä, että suvaitsevaisuuden edistäminen niiden julkisissa kannanotoissa on suotavaa;

- varmistaa, että poliisi kohtelee tasaveroisesti kaikkia yhteiskunnan jäseniä ja välttää rasismia, muukalaisvihaa, antisemitismia ja suvaitsemattomuutta;
- kehittää virallisia ja epävirallisia kanavia poliisin ja vähemmistöyhteisöjen väliselle keskustelulle ja varmistaa, että poliisin ja vähemmistöryhmien välisten ristiriitatilanteiden ja niiden syiden tutkimista varten on olemassa riippumaton järjestelmä;
- kannustaa vähemmistöryhmien edustajien rekrytointia julkissektorin kaikille tasoille, erityisesti poliisin ja avustavan henkilökunnan palvelukseen;
- varmistaa, että julkiset palvelut ja julkisluontoiset palvelut, kuten terveydenhoito- ja sosiaalipalvelut ja koulutuspalvelut ovat kaikkien yhteiskunnan jäsenten käytettävissä ketään syrjimättä;
- ryhtyä erityistoimenpiteisiin, kuten tiedotuksen kohdentamiseen tiettyihin tahoihin, varmistaakseen, että nämä palvelut ovat myös tosiasiallisesti kaikkien niihin oikeutettujen ryhmien käytettävissä;
- edistää ja lisätä todellista mahdollisuuksien tasa-arvoa varmistamalla erityisen koulutuksen olemassaolo, jotta vähemmistöryhmien edustajilla on pääsy työmarkkinoille;
- käynnistää tutkimusta syrjivistä käytännöistä ja esteistä tai poissulkevista järjestelmistä julkisilla ja yksityisillä asuntomarkkinoilla;
- varmistaa, että julkisin varoin rahoitettuja asuntoja jaetaan oikeudenmukaisten julkistettujen perusteiden mukaisesti, ts. varmistaen, että kaikilla palveluihin oikeutetuilla on etnisestä alkuperästään riippumatta mahdollisuus saada asuntoja;
- koska politiikan kehittäminen ja tehokas soveltaminen näillä aloilla on vaikeaa ilman yhdenmukaisia tietoja, valtion tulisi tarvittaessa kerätä Euroopan tietosuoja- ja yksityisyyden suoja- koskevien lakien, määräysten ja suositusten mukaisesti tietoja, jotka auttavat niiden ryhmien tilanteen ja kokemusten arvioinnissa, jotka ovat erityisen alttiita rasismille, muukalaisvihalle, antisemitismille ja suvaitsemattomuudelle.

LIITE

Asiaan liittyvien kansainvälisten sopimusten luettelo

- Yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi (Euroopan ihmisoikeussopimus) (1950) ja sen lisäpöytäkirjat
- Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus, joka koskee pakolaisten oikeusasemaa (1951)
- Kansainvälisen työjärjestön yleissopimus, joka koskee työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää (1958)
- Euroopan sosiaalinen peruskirja (1961) ja sen lisäpöytäkirjat
- UNESCO:n yleissopimus, joka koskee syrjinnän vastustamista opetuksessa (1960)
- Kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskeva kansainvälinen yleissopimus (1965)
- Taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus (1966)
- Kansalaisyhteisöjä ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus (1966) ja sen ensimmäinen lisäpöytäkirja
- Alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskeva eurooppalainen peruskirja (1992)
- Kansallisten vähemmistöjen suojelua koskeva puiteyleissopimus (1995)

